

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

18 april 1997

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de heer Jos Geysels –

betreffende de voorbeeldrol van de overheid met betrekking tot energiebesparing

Het Vlaams Parlement,

- gelet op de doelstellingen van het Vlaamse energiebeleid, onder meer verwoord in :

a) de Beleidsnota Energie 1996-1999 van de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, waarbij als één van de basisdoelstellingen van het Vlaamse energiebeleid wordt vermeld : een continue daling van de energie-intensiteit bewerkstelligen via het bevorderen van het rationeel energieverbruik (REG) ;

b) het CO₂/REG beleidsplan dat de Vlaamse regering op 15 juni 1994 goedkeurde, waarbij moet worden opgemerkt dat de eerste tussentijdse evaluatie van dit plan door het VITO en de Vlaamse CO₂/REG werkgroep aantoonde dat nog een omvangrijke inspanning nodig is om de doelstelling te realiseren ;

- verwijzend naar "Het Milieu- en natuurrapport Vlaanderen 1996. Leren om te keren" opgesteld in opdracht van de Vlaamse regering waarin wordt gesteld :

"Om de doelstelling van een CO₂-emissievermindering met 5 procent in 2000 ten opzichte van 1990 nog te benaderen, is een verscherpt beleid voor energiebehoud nodig. Vlaanderen loopt met een gebruik van 137,5 GJ per inwoner achter op Europa (96,3 GJ) en buurlanden als Nederland (124,8 GJ) en Duitsland (111,2 GJ)" ;

- gelet op de richtlijnen van het Internationaal Energie Agentschap en van de Europese Gemeenschap ter bevordering van de totale energie-efficiëntie en het rationeel energiegebruik ;

- gelet op programma's in andere landen die het energieverbruik van de overheidsdiensten aanpakken, zoals het 'Federal Energy Management Program' van het Department of Energy in de Verenigde Staten dat de bedoeling heeft om het eigen energieverbruik in 2005 met 30 procent te verminderen ten opzichte van 1985 en de planmatige aanpak van het energieverbruik van overheidsdiensten in Nederland, waarbij men het energiegebruik in bestaande rijksgebouwen gemiddeld met 17 procent wil verminderen tegen het jaar 2000 ten aanzien van het referentiejaar 1989 (EER-programma of Energie Efficiency-programma Rijkshuisvesting), zodat een

besparing van maar liefst zestig miljoen kubieke meter aardgas wordt bereikt ;

- is van oordeel dat het Vlaamse energiebeleid gebaseerd moet zijn op de algemene beginselen van duurzame ontwikkeling ;
- is van oordeel dat de algemene beginselen van duurzame ontwikkeling in het kader van het energiebeleid vertaald moeten worden in een beleid gericht op energiebesparing en schone energie ;
- is van oordeel dat dit beleid gericht op energiebesparing en schone energie slechts geloofwaardig zal overkomen indien de overheid er ook in slaagt het energiegebruik van de eigen diensten daarmee in overeenstemming te brengen, en zo een voorbeeldrol speelt ;

- is van oordeel dat het energiegebruik van openbare gebouwen en installaties niet verwaarloosbaar is, omdat het besparen op eigen energiegebruik een bijdrage levert tot een schoner milieu, en bovendien overheidsgeld bespaart, waarbij bijzondere aandacht besteed moet worden aan de schoolgebouwen die circa 1 procent van het totale energiegebruik uitmaken (Volgens een studie van de KUL, de UCL, het WTCB en STEM worden de schoolgebouwen in België gekenmerkt door een veel te hoog verbruik van niet-hernieuwbare energie (cf. W. De Groote (ed.), Zonne-energie in Gebouwen : ontwerpstrategieën, belemmeringen en stimuli STEM/KUL/UCL/WTCB, september 1996, 231 blz)) ;

- is van oordeel dat het eveneens belangrijk is na te gaan of de huidige begrotings- en budgetteringstechnieken die de Vlaamse overheid hanteert geen belemmering voor REG kunnen betekenen (Zo bestaat de dotatie aan gemeenschapsscholen uit verschillende enveloppen waaronder een enveloppe voor gebouwen en een andere enveloppe voor het energiegebruik ; indien nu een school investeert in energiebesparing en daardoor energiekosten uitspaart, komt dit uitgespaarde geld de school niet ten goede) ;

- vraagt aan de Vlaamse regering

1° een beleidsplan/programma te maken met als doel het elektriciteits- en brandstofverbruik per m² van de in 1995 bestaande openbare gebouwen (gehuurde gebouwen uitgezonderd) en installaties met 30 procent te verminderen tegen 2005, met als referentie

het gemiddelde verbruik in de periode 1990-1995 ; daarbij moet erover gewaakt worden dat de REG-investeringskosten nooit meer mogen bedragen dan 75 procent van de baten ; zowel kosten als baten moeten over de hele levensduur van de investering worden beschouwd en ook extra- of verminderde onderhoudskosten van de REG-investering worden in rekening gebracht ;

2° bij nieuwe gebouwen voor de Vlaamse overheid en ook bij de door de Vlaamse overheid gesubsidieerde nieuwbouw (onder andere sociale woningen) de voorbeeldrol inzake energie-efficiëntie zeker ter harte te nemen, en daartoe :

- a) de richtwaarden weergegeven in bijlage te respecteren ;
- b) een verbod op elektrische weerstandsverwarming in nieuwe overheidsgebouwen en door de Vlaamse overheid gesubsidieerde nieuwbouw op te leggen ;
- c) het toepassen van ruimtekoeling in nieuwe overheidsgebouwen en door de Vlaamse overheid gesubsidieerde nieuwbouw sterk te ontmoedigen ; de Vlaamse regering moet daarvoor een groep van experts aanstellen om richtlijnen in verband met ruimtekoeling uit te werken ;

3° te onderzoeken hoe de begrotings- en budgetteringstechnieken die de Vlaamse overheid hanteert voor dotaties – bijvoorbeeld via de ARGO aan de gemeenschapsscholen – gewijzigd kunnen worden zodat ze aansporen tot energiebesparing ; minimaal moeten de dotatiesystemen die energiebesparing bestraffen, worden afgeschaft ;

4° daartoe binnen zes maanden het Vlaams Parlement een overzicht van het energieverbruik door de eigen gebouwen voor te leggen, waarin ook een overzicht van het energieverbruik door gebouwen die door de Vlaamse overheid worden gehuurd, is opgenomen ;

5° daartoe een jaarlijkse voortgangsrapportage met betrekking tot het energieverbruik van de overheidsdiensten en VOI's en het gevoerde beleid daaromtrent op te stellen en dat voor te leggen aan het Vlaams Parlement ; het rapport moet opgesplitst zijn in twee onderdelen : een onderdeel met betrek-

king tot de evolutie van het energieverbruik van de in 1995 bestaande overheidsgebouwen en een onderdeel met betrekking tot de nieuwe overheidsgebouwen sinds 1995.

Beide onderdelen bevatten volgende gegevens per gebouw :

- a) de verwarmde oppervlakte in m² ;
- b) een overzicht van het totaal energieverbruik ;
- c) de evolutie van het totaal energieverbruik ;
- d) de evolutie van het brandstofgebruik en de brandstoffactuur ;
- e) de evolutie van het elektriciteitsverbruik en de elektriciteitsfactuur ;
- f) de evolutie van de CO₂-uitstoot door het brandstofgebruik en het elektriciteitsverbruik ;
- g) de normale uitgaven voor onderhoud en herstelling van installaties voor verwarming, ventilatie, luchtbehandeling, verlichting en warm water ;
- h) een overzicht van de REG-investeringen van het voorbije jaar en plannen voor het toekomstige jaar met vermelding van de middelen en het budget ;

6° daartoe binnen zes maanden het Vlaams Parlement een overzicht te geven van de genomen en geplande initiatieven om doelstelling 2b en 3 te realiseren.

Jos GEYSELS

BIJLAGE

STREEFWAARDEN

De streefwaarden zijn gebaseerd op de aanbevelingen en/of wettelijke normen in landen met veel aandacht voor de bouwkwaliteit en een laag energiegebruik.

1. Isolatie

Streefwaarden van de Zwitserse Ingenieurs- en Architectenvereniging SIA.

Tabel 1

Transmissiecoëfficiënten (k-waarde) in $W/m^2.K$

Bouwonder-deel	k-waarde naar buiten	k-waarde naar niet verwarmde lokalen
Dak	0,25	0,4
Muur	0,25	0,4
Venster, beglazing	1,2	2,6
Vloer	0,25	0,4

2. Verwarming

Streefwaarden van de Zwitserse Ingenieurs- en Architectenvereniging SIA.

Tabel 2

Streefwaarden SIA voor verwarming

Geleverde warmte Q_w ($MJ/m^2.jaar$)	Ketel-rendement %	Energiegebruik verwarming $MJ/m^2.jaar$	$kWh/m^2.jaar$
220	90	240	67

Het betreft hier waarden die kunnen worden bereikt met een goed ontwerp, het zijn zeker geen extreem lage onmogelijk haalbare waarden.

Het nieuwe gemeentehuis van Heerhugowaard (Nederland) bijvoorbeeld, met een kantooroppervlakte van $2.160 m^2$, heeft een gemeten brandstofverbruik van $43 kWh$ per $m^2.jaar$, wat ongeveer 40% lager ligt dan de SIA-streefwaarde.

3. Verlichting

Maximum volgens wettelijke norm (Zweden) en volgens de streefwaarden van de Zwitserse Ingenieurs- en Architectenvereniging SIA.

Tabel 3

Maximaal geïnstalleerd vermogen voor algemene verlichting

Plaats	Efficiënte keuze ($Watt/m^2$)	Zeer efficiënte keuze ($Watt/m^2$)
Werkruimte	12	9
Gangen	8	5